

การยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม
LEVERAGING SUFFICIENT EDUCATIONAL INSTITUTION TO LEARNING CENTER
BASED ON SUFFICIENT AND SUSTAINABLE ECONOMY PHILOSOPHY OF
DOI TAO WITTAYAKHOM SCHOOL*

เฉลิมพล พาดตา, สุปัน พรเวียง, มนต์นัทธ มโนการณ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Chalermpon Pata, Suban Pornwieng Monnapat Manokarn

Chaingmai University

E-mail : aggie10nu@gmail.com

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) ศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสิ้นจำนวน 73 คน เครื่องมือที่ใช้ศึกษาเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่และเรียงลำดับ 2) ศึกษาการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ศึกษาานิเทศก์หรือปราชญ์ชาวบ้าน ครูผู้รับผิดชอบโครงการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง 3) การตรวจสอบแนวทางการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเลือกแบบเจาะจง ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา หรือ รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา หรือศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาของสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 คน โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบตรวจสอบประสิทธิภาพแนวทางการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์

* ได้รับบทความ: 13 เมษายน 2567; แก้ไขบทความ: 18 พฤษภาคม 2567; ตอรับตีพิมพ์: 30 มิถุนายน 2567

การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1) สภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม โดยรวมพบว่า อยู่ใน ระดับมาก

2) ผลการศึกษาการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านความยั่งยืน พบว่า ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องประชุมร่วมกันในการดำเนินงานในการขับเคลื่อนศูนย์ฯ สร้างความตระหนักความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ หลักการ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงานเพื่อให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศร.) 2) ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า การสร้างความตระหนักผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูกำหนดแผนผังของฐานโดยคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ในการหาข้อมูลในแต่ละฐานได้ง่ายไม่มีความซับซ้อนในการศึกษาหา 3) ด้านการพึ่งพาตนเอง พบว่า การผลิตเพื่อยังชีพและอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติ โรงเรียนที่เป็นแกนนำในการขับเคลื่อน (ศร.) ต้องเป็นพี่เลี้ยงให้กับโรงเรียนเครือข่ายในการส่งเสริมให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงให้ได้ โดยส่งคุณครูแกนนำไปเป็นวิทยากรให้ความรู้ ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูประชุมวางแผนการนำศาสตร์ด้านภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาบูรณาการร่วมกับหลักสูตรฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นรูปธรรม

3. ผลการตรวจสอบแนวทางการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม พบว่าความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การยกระดับ, 'การบริหารสถานศึกษา, หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The objectives of this study were is objective. 1) Study the state of school administration according to the philosophy of sufficiency economy of Doi Tao Wittayakom School. The study population is school administrators. Teachers and Educational Personnel The basic education committee consisted of 73 members. Analyze data using averages, standard deviation values. 2) Study on upgrading the management of sufficiency schools to become learning centers in accordance with the philosophy of sustainable sufficiency economy. The informant group is the school director. Study the folk sage or sage. A total of 9 teachers were responsible for the Sufficiency Economy Philosophy Project. The educational

instruments were semi-structured interviews. 3) Examination of guidelines for upgrading the management of the Sufficiency School to become a learning center according to the Sustainable Sufficiency Economy Philosophy of Doi Tao Wittayakom School. The informant group selects a specific one. Superintendent of Education Area or Deputy Superintendent of Education Area or Superintendent A total of 9 experts were selected using the Focus Group Discussion method, a tool used in the study to check the effectiveness of the guidelines for upgrading the management of sufficiency schools to become learning centers according to the sustainable sufficiency economy philosophy of Doi Tao Wittayakom School. Analyze the data using mean, standard deviation.

Research findings

1) The state of school administration according to the philosophy of sufficiency economy of Doi Tao Wittayakom School as a whole was found to be at a high level.

2) The results of the study on upgrading the management of sufficiency schools to become learning centers according to the philosophy of sustainable sufficiency economy consist of 3 aspects: 1) sustainability; Raise awareness and understanding of vision, principles. Objectives and goals of the operation to be a learning center in accordance with the philosophy of Sufficiency Economy (SRO) 2) Participation: It was found that to raise awareness, school administrators and teachers formulated the layout of the base, taking into account the utilization of easy to obtain information in each base, without complexity in the study. 3) Self-reliance: It was found that subsistence production and coexistence with natural resources. Schools that are the mainstay of the drive must be mentors to network schools in promoting them as self-sufficient educational institutions. By sending core teachers to be lecturers to educate on local wisdom, school administrators. The teachers met to plan the integration of local wisdom into the learning curriculum based on the philosophy of Sufficiency Economy in a concrete way.

3. The results of the examination of guidelines for upgrading the management of sufficiency schools to become learning centers according to the philosophy of sustainable sufficiency economy of Doi Tao Wittayakom School. Found appropriate. The possibilities and usefulness overall are at the highest level.

Keywords : Leveraging, administration Institution, Philosophy of Sufficiency Economy

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายมุ่งพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่ง ให้สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีคุณภาพด้วยความยั่งยืนจึงต้องมีการพัฒนา สถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สถานศึกษาพอเพียง” ให้เป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา” เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ/หรือเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เป็นแหล่งศึกษาดูงานให้กับหน่วยงานและผู้สนใจ (คู่มือการประเมิน ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2565, 2565: 1) กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักใช้ชีวิตอย่างพอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ ฝึกการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปันมีจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยม เอกลักษณ์ไทย (ทง ทองภูเบศร์และคณะ, 2565: 30)

โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคมได้รับคัดเลือกให้เป็น “สถานศึกษาพอเพียง ปีการศึกษา 2555” จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคมได้มีการดำเนินการโครงการสถานศึกษาพอเพียงอย่างต่อเนื่องจนมาถึงปัจจุบัน เป็นปัจจัยที่ทำให้โรงเรียนขอรับการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา (จากรายงานการประเมินตนเองประจำปีการศึกษา 2565 ของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม)

จากเหตุผลดังกล่าว ในฐานะผู้ศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานศาสตร์พระราชาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนและได้ร่วมปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินงานโครงการศาสตร์พระราชาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยเฉพาะการจัดสร้างแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาให้กับนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาหน่วยงานหรือบุคคลในชุมชนที่สนใจ ผู้ศึกษาจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาว่าการดำเนินโครงการศาสตร์พระราชาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน มีแนวทางการดำเนินการอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม
2. เพื่อศึกษาการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน

3. เพื่อตรวจสอบแนวทางการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม

มีวิธีการดำเนินการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม โดยได้มาจากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำแนกตามขั้นตอนการศึกษา ดังนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสิ้นจำนวน 73 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเพื่อการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม

ตอนที่ 3 ข้อความเห็นและข้อเสนอแนะ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้สอบถาม ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม จ.เชียงใหม่ รวมทั้งสิ้นจำนวน 73 คน ด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้สอบถาม ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร ทาง การศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม จ.เชียงใหม่ รวมทั้งสิ้นจำนวน 73 คน ด้วยตนเอง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม จากขั้นตอนที่ 1 มากำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ การเลือกแบบเจาะจงโดยกำหนดเกณฑ์การเลือกดังนี้ เป็น สถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีการปฏิบัติที่ดี จำนวน 3 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 ท่าน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎี แนวคิด รวมถึงเอกสารต่าง ๆ เพื่อออกแบบคำถามใช้ในการสัมภาษณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการสัมภาษณ์ในรูปแบบการจดบันทึก การ บันทึกเสียงการสนทนา เกี่ยวกับแนวทางการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา โดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ความถูกต้องและน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยการ ตรวจสอบประสิทธิภาพของแนวทาง เพื่อนำมาการจัดทำแนวทางการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียง เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบแนวทางการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การ เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 2 มาตรวจสอบแนวทางการยกระดับการบริหาร สถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่า วิทยาคม ในส่วนของความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์โดยวิธีการสนทนาแบบกลุ่ม (Focus Group Discussion)

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ การเลือกแบบเจาะจงโดยกำหนดเกณฑ์การเลือกดังนี้ เป็นตัวแทนผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ ที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดทำศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาแล้ว ผู้ให้ข้อมูล คือผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 ท่าน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบตรวจสอบประสิทธิภาพของแนวทางการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์เครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) 5 ระดับ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมผลการตรวจสอบการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม จากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 ท่าน ด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ มาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อและสรุปผล เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์

ผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม พบว่า โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 1 แสดง ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผลสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม ในด้านความยั่งยืน ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการพึ่งพาตนเอง

รายการ	ระดับสภาพการบริหารสถานศึกษา		แปลผล	อันดับ
	$\bar{x}$	SD		
1. ด้านความยั่งยืน	4.24	0.47	มาก	2
2. ด้านการมีส่วนร่วม	4.18	0.55	มาก	3
3. ด้านการพึ่งพาตนเอง	4.28	0.47	มาก	1

โดยรวม	4.24	0.46	มาก	
--------	------	------	-----	--

จากตารางที่ 1 แสดงผลสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$, $SD = 0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการพึ่งพาตนเอง ($\bar{x} = 4.28$, $SD = 0.47$) อยู่ในระดับ มาก รองลงมาคือ ด้านความยั่งยืน ($\bar{x} = 4.24$, $SD = 0.47$) อยู่ในระดับ มาก และ ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 4.18$, $SD = 0.55$) อยู่ในระดับ มาก ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาข้อมูลการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน

1. ด้านความยั่งยืน

1.1 ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

1. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องประชุมร่วมกันเพื่อสร้างความตระหนักความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ หลักการ ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงานเพื่อให้เป็น ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศร.)

2. การกำหนดแนวทางและข้อตกลงร่วมกันระหว่างโรงเรียนและชุมชนในการใช้ฐานการเรียนรู้ตลอดจนการดูแลรักษาฐานการเรียนรู้ในการคงสภาพให้พร้อมอยู่เสมอในการใช้งานเพิ่มเติม

3. โรงเรียนที่เตรียมประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศร.) ต้องมีการจัดทำแผนผังฐานการเรียนรู้ ป้ายฐานและข้อมูลรายละเอียดฐานอย่างชัดเจนตามเกณฑ์การประเมินของกระทรวง

1.2 ความยั่งยืนด้านสังคม

1. ผู้บริหารต้องเล็งเห็นถึงความสำคัญของการดำเนินกิจกรรมของศูนย์จึงจะสร้างศรัทธาให้กับ คณะครูและนักเรียนผลการดำเนินงานจึงจะบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา วางแผนการดำเนินกิจกรรมฐานการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศร.) ร่วมกัน

3. ผู้บริหาร คณะครูแกนนำร่วมมือกันในการสร้างนักเรียนแกนนำให้มีความเข้มแข็งมีใจรัก เกิดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้อย่างแท้จริง

1.3 ความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ

1. โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมด้านอาชีพให้กับผู้เรียนโดยให้เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียนตอบโจทย์ทั้งอาชีพในปัจจุบันและอนาคต

2. ผู้บริหาร คณะครูจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาที่สอดคล้องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการส่งเสริมอาชีพที่มีเป้าหมายอย่างชัดเจน

3. โรงเรียนที่เป็นศูนย์ต้องมีการส่งเสริมอาชีพของท้องถิ่นให้กับผู้เรียน มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่นให้สามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้ที่สนใจได้

2. ด้านการมีส่วนร่วม

2.1 การสร้างความตระหนัก

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูกำหนดแผนผังของฐานโดยคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ในการหาข้อมูลในแต่ละฐานได้ง่ายไม่มีความซับซ้อนในการศึกษาหาข้อมูล

2. ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในลักษณะภาวะพึ่งพาอาศัยกัน เป็นเรื่องที่สำคัญระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3. โรงเรียนได้ดำเนินการช่วยเหลือกับชุมชนตามวาระโอกาสงานต่างๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น การจัดสร้างฝายชะลอน้ำ การช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากภัยธรรมชาติ เป็นต้น

2.2 ด้านความรับผิดชอบ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างความตระหนักให้กับคณะครู และนักเรียนเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศร.) ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาฐานการเรียนรู้ให้คงสภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ

2. นักเรียนแกนนำต้องมีความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมของฐานอย่างลึกซึ้ง สามารถถ่ายทอดความรู้และขยายผลให้กับโรงเรียนเครือข่ายหรือบุคคลที่ต้องการมาศึกษาหาข้อมูลในฐานการเรียนรู้ได้

3. ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูนำนักเรียนแกนนำเข้ารับการอบรมจากวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดตั้งจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศร.)

3. ด้านการพึ่งพาตนเอง

3.1 การผลิตเพื่อยังชีพและอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติ

1. โรงเรียนที่เป็นแกนนำในการขับเคลื่อน (ศร.) ต้องเป็นพี่เลี้ยงให้กับโรงเรียนเครือข่ายในการส่งเสริมให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงให้ได้ โดยส่งคุณครูแกนนำไปเป็นวิทยากรให้ความรู้

2. โรงเรียนมีโครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกันของบุคลากรทั้งหมดเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมเช่น การคัดแยกขยะ การปลูกต้นไม้ การทำปุ๋ยหมัก เป็นต้น

3. คณะครูจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกันของบุคลากรทั้งหมดเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมเช่น การคัดแยกขยะ การปลูกต้นไม้ การทำปุ๋ยหมัก เป็นต้น

3.2 ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

1. ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูประชุมวางแผนการนำศาสตร์ด้านภูมิปัญญาใน ท้องถิ่นมาบูรณาการร่วมกับหลักสูตรฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นรูปธรรม

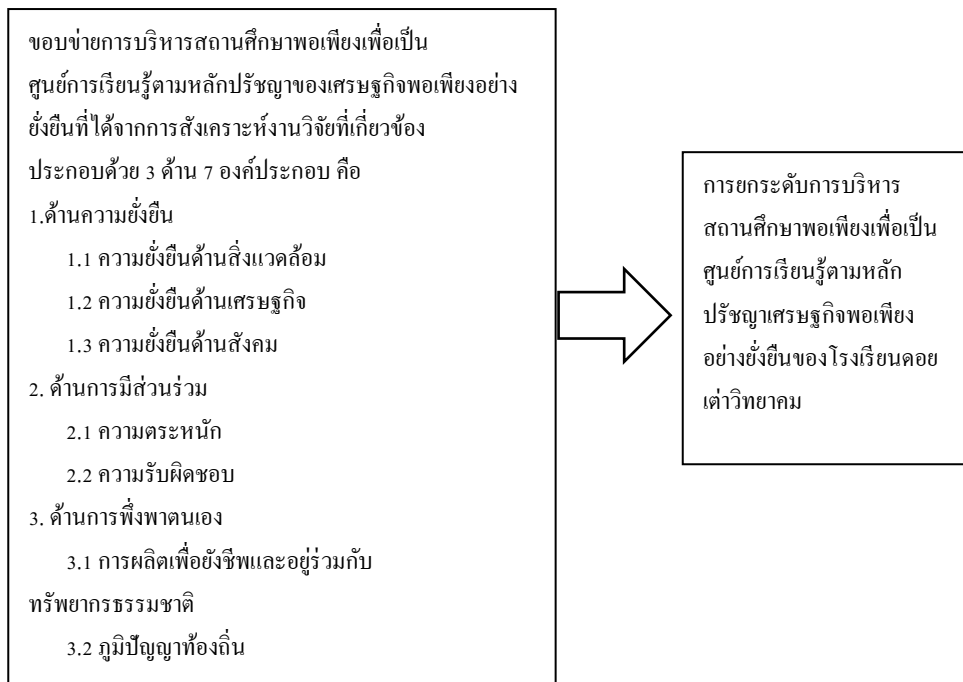
2. ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู กำหนดรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่นบรรจุในหลักสูตรสถานศึกษาตามบริบทในแต่ละท้องถิ่น
3. ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู นักเรียนสร้างฐานการเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต อาชีพดั้งเดิม ในท้องถิ่นของตนเอง
3. ผลการตรวจสอบแนวทางการยกระดับแนวทางการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อคิดเห็นเกี่ยวกับของแนวทางการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม การตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ในด้านความยั่งยืน ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการพึ่งพาตนเอง

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	ระดับการบริหารสถานศึกษา			ระดับการบริหารสถานศึกษา			ระดับการบริหารสถานศึกษา		
	$\bar{x}$	SD	แปลผล	$\bar{x}$	SD	แปลผล	$\bar{x}$	SD	แปลผล
1.ด้านความยั่งยืน	4.84	0.40	มากที่สุด	4.91	0.10	มากที่สุด	4.87	0.11	มากที่สุด
2.ด้านการมีส่วนร่วม	4.97	0.49	มากที่สุด	4.87	0.17	มากที่สุด	4.99	0.37	มากที่สุด
3.ด้านความเป็นประโยชน์	4.95	0.57	มากที่สุด	4.85	0.24	มากที่สุด	4.98	0.29	มากที่สุด
โดยรวม	4.92	0.48	มากที่สุด	4.87	0.17	มากที่สุด	4.98	0.25	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อคิดเห็นเกี่ยวกับของแนวทางการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ การตรวจสอบความเหมาะสม ในด้านความยั่งยืน ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการพึ่งพาตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด($\bar{x} = 4.92$, $SD = 0.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 4.97$, $SD = 0.49$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการพึ่งพาตนเอง ($\bar{x} = 4.95$, $SD = 0.57$) อยู่ในระดับมากที่สุดและด้านความ

ยั่งยืน ($\bar{x} = 4.84$, $SD = 0.40$) อยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ การตรวจสอบความเป็นไปได้ ในด้านความยั่งยืน ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการพึ่งพาตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด($\bar{x} = 4.87$, $SD = 0.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความยั่งยืน ($\bar{x} = 4.91$, $SD = 0.10$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 4.87$, $SD = 0.17$) อยู่ในระดับมากที่สุดและด้านการพึ่งพาตนเอง ($\bar{x} = 4.85$, $SD = 0.24$) อยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ การตรวจสอบความเป็นประโยชน์ ในด้านความยั่งยืน ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการพึ่งพาตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด($\bar{x} = 4.98$, $SD = 0.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 4.99$, $SD = 0.37$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการพึ่งพาตนเอง ($\bar{x} = 4.98$, $SD = 0.29$) อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความยั่งยืน ($\bar{x} = 4.87$, $SD = 0.11$) อยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ

อภิปรายผล

การจัดทำแนวทางการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายดังนี้
ผลการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม จากการศึกษาเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านการพึ่งพาตนเองอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคมอยู่ในบริบทของชุมชนที่ผู้คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรและการประมงมีพื้นที่ทำการเกษตรที่เอื้ออำนวยต่อ

การเพาะปลูกทั้งพืชไร่ พืชสวน มีอ่างเก็บน้ำและมีพื้นที่อยู่ใกล้ทะเลสาบดอยเต่า ด้วยเหตุปัจจัยดังกล่าว โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคมจึงน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นนโยบาย และพันธกิจที่ขับเคลื่อน การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง จนได้รับการประกาศให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัด กระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประจำปี 2555 “สถานศึกษาพอเพียง” จากกระทรวงศึกษาธิการ (ข้อมูลประกอบการคัดกรองศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา, 2567: 10)

ด้านการมีส่วนร่วม พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากว่า ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้และภูมิ ปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลายในด้านอาชีพ โรงเรียนมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเครือข่าย ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนทุกด้าน และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน ชุมชน หน่วยงานราชการ องค์กรภายในและภายนอกมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนและ กำหนดให้เป็นนโยบายและพันธกิจของโรงเรียน และขับเคลื่อนโดยแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการ งานประจำปีซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เอกลักษณ์ของสถานศึกษาและอัตลักษณ์ของนักเรียน (ข้อมูล ประกอบการคัดกรองศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา, 2567: 11)

ด้านความยั่งยืน พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและ นักเรียนโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม ได้รับการพัฒนาอบรม จากหน่วยงานต้นสังกัด วิทยากรทั้งจาก บุคคลภายนอก รวมทั้งได้ศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา และนำความรู้ที่ได้จากการอบรม ศึกษาดูงาน มาประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอยู่เสมอและ ขยายผลสู่ บุคลากรในโรงเรียนทุกคน ทำให้มีครูแกนนำจำนวน 40 คน ครูผู้สอนสามารถออกแบบและจัด กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกระดับชั้น นักเรียน โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคมทุกคน ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และศาสตร์การพัฒนา 3 ศาสตร์ได้แก่ ศาสตร์ชาวบ้าน ศาสตร์สากล และศาสตร์พระราชา สามารถเป็น วิทยากรขยายผลการขับเคลื่อนสู่ภายในและนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (ข้อมูลประกอบการคัดกรองศูนย์ การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา, 2567: 11)

ผลการศึกษาการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน

1. ด้านความยั่งยืน

1.1 ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องประชุมร่วมกันเพื่อสร้างความตระหนักความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ หลักการ ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงานเพื่อให้เป็น ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศร.) การกำหนดแนวทางและข้อตกลงร่วมกันระหว่าง

โรงเรียนและชุมชนในการใช้ฐานการเรียนรู้ ตลอดจนการดูแลรักษาฐานการเรียนรู้ในการคงสภาพให้พร้อมอยู่เสมอในการใช้งานเพิ่มเติม ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ควรมีการกำหนดหน้าที่การดูแลฐานการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลเป็นระยะ ๆ ทุก ๆ 3 เดือน

1.2 ความยั่งยืนด้านสังคม

ผู้บริหารต้องเล็งเห็นถึงความสำคัญของการดำเนินกิจกรรมของศูนย์จึงจะสร้างศรัทธาให้กับคณะครูและนักเรียนผลการดำเนินงานจึงจะบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา วางแผนการดำเนินกิจกรรมฐานการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สรร.) ร่วมกัน ผู้บริหาร คณะครูแกนนำร่วมมือกันในการสร้างนักเรียนแกนนำให้มีความเข้มแข็งมีใจรัก เกิดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้อย่างแท้จริง

1.3 ความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ

โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมด้านอาชีพให้กับผู้เรียนโดยให้เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียนตอบโจทย์ทั้งอาชีพในปัจจุบันและอนาคต ผู้บริหาร คณะครูจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาที่สอดคล้องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการส่งเสริมอาชีพที่มีเป้าหมายอย่างชัดเจน โรงเรียนที่เป็นศูนย์ต้องมีการส่งเสริมอาชีพของท้องถิ่นให้กับผู้เรียน มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่นให้สามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้ที่สนใจได้

2. ด้านการมีส่วนร่วม

2.1 การสร้างความตระหนัก

ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในลักษณะภาวะพึ่งพาอาศัยกันเป็นสิ่งที่สำคัญระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนได้ดำเนินการช่วยเหลือกับชุมชนตามวาระโอกาสงานต่างๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น การจัดสร้างฝายชะลอน้ำ การช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากภัยธรรมชาติ เป็นต้น

2.2 ด้านความรับผิดชอบ

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างความตระหนักให้กับคณะครู และนักเรียนเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สรร.) ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการพัฒนาฐานการเรียนรู้ให้คงสภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ นักเรียนแกนนำต้องมีความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมของฐานอย่างลึกซึ้ง สามารถถ่ายทอดความรู้และขยายผลให้กับโรงเรียนเครือข่ายหรือบุคคลที่ต้องการมาศึกษาหาข้อมูลในฐานการเรียนรู้ได้ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูนำนักเรียนแกนนำเข้ารับการอบรมจากวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดตั้งจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สรร.)

3. ด้านการพึ่งพาตนเอง

3.1 การผลิตเพื่อยังชีพและอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติ

โรงเรียนที่เป็นแกนนำในการขับเคลื่อน (ศร.) ต้องเป็นพี่เลี้ยงให้กับโรงเรียนเครือข่ายในการส่งเสริมให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงให้ได้ โดยส่งคุณครูแกนนำไปเป็นวิทยากรให้ความรู้ โรงเรียนมีโครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกันของบุคลากรทั้งหมดเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมเช่น การคัดแยกขยะ การปลูกต้นไม้ การทำปุ๋ยหมักเป็นต้น คณะครูจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกันของบุคลากรทั้งหมดเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม

3.2 ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูประชุมวางแผนการนำศาสตร์ด้านภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาบูรณาการร่วมกับหลักสูตรฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นรูปธรรม ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู กำหนดรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ชนบทธรรมนิยมประเพณีในท้องถิ่นบรรจุในหลักสูตรสถานศึกษา ตามบริบทในแต่ละท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู นักเรียนสร้างฐานการเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับชนบทธรรมนิยมประเพณี วิถีชีวิต อาชีพดั้งเดิม ในท้องถิ่นของตนเอง

ผลการตรวจสอบแนวทางการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม

ผลการตรวจสอบแนวทางการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม พบว่า ความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน แสดงว่าสามารถนำไปเป็นแนวทางการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคมได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีความเหมาะสม เนื่องจากมีการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม จากบริบทของโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของชุมชน วิถีชีวิต อาชีพ ประเพณีวัฒนธรรม สังคมความเป็นอยู่ที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม จึงได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นนโยบายในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและนักเรียน มีความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษา มีการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ภายนอกสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานภายนอก

มีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคมได้รับการประกาศให้เป็นเป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประจำปี 2555 “สถานศึกษาพอเพียง”จากกระทรวงศึกษาธิการ มีการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จนถึงปัจจุบัน ได้ใช้การบริหารรูปแบบรวมพลังร่วมใจดอยเต่าพร้อมบวก จัดการศึกษาเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตให้ผู้เรียนโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงและเป็นมิตรต่อ

สิ่งแวดล้อม รวมทั้งได้ศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา และโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ นำความรู้ที่ได้จากการอบรม ศึกษา ดูงาน มาประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอยู่เสมอและขยายผลสู่ บุคลากรในโรงเรียนทุกคน ทำให้มีครูแกนนำจำนวน 40 คน ครูผู้สอนสามารถออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้ ทุกระดับชั้น นักเรียนโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคมทุกคน ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์การพัฒนา 3 ศาสตร์ได้แก่ ศาสตร์ชาวบ้าน ศาสตร์สากล และศาสตร์ พระราชา มีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง สามารถเป็น วิทยากรขยายผล การขับเคลื่อนสู่ภายในและนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งนำความรู้จากที่ได้ศึกษามาพัฒนาและ ขยายผลในโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคมให้เป็นเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่าง ยั่งยืนภายในโรงเรียน

มีความเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนดอยเต่า วิทยาคมได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา จึงมีความสอดคล้อง งานวิจัยเรื่องแนวทางการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม ซึ่งจะเป็แนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษาและ ผู้ที่นำไปใช้ผลที่ได้รับ คือบุคลากรมีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ให้เกิดการ พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนอย่างยั่งยืน นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนได้เรียนรู้ และปฏิบัติตามหลักการ ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่นำภาคภูมิใจคือโรงเรียนได้เผยแพร่หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชนและผู้สนใจอย่างกว้างขวาง อาทิ การเปิดให้บุคคลทั่วไป หน่วยงานราชการ ได้ ศึกษา ดูงานแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม อีกทั้งโรงเรียนเกิดการพัฒนารูปแบบองค์รวมเป็นรูปธรรม อย่างชัดเจน ภายใต้ความร่วมมือในการพัฒนาของผู้ปกครองและชุมชน เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ให้ทุกคนที่สนใจ ได้มาศึกษาดูงานในด้านการดำเนินงานตามแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างกว้างขวาง สิ่งเหล่านี้ ล้วนเกิดจากการร่วมแรง ร่วมใจ ของทุกๆฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จได้ในระดับหนึ่ง ที่ น่าชื่นชมในวันนี้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลของการศึกษา

1) การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนในโรงเรียน ผู้บริหาร คณะครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ควรมีการประชุมเพื่อกำหนดแนวทางร่วมกัน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจรวมถึงวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์ให้มีความชัดเจน ไปในทิศทางเดียวกัน

2) การจะทำให้เกิดความยั่งยืนของศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้องมีการบรรจุในแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน แผนปฏิบัติการประจำปี ในโครงสร้าง ในหลักสูตรของสถานศึกษา จึงจะเกิดความต่อเนื่องของกิจกรรมกรณีที่ต้องมีการรับช่วงต่อการดำเนินงานศูนย์ฯ

3) การจัดทำหลักสูตรขอสถานศึกษาให้มีการสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการส่งเสริมอาชีพให้กับผู้เรียน บรรจุในแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการลงสู่โครงการและกิจกรรมย่อย

4) ผู้บริหาร คณะครู บุคลากรทางการศึกษา ประชุมวางแผนร่วมกันเพื่อสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ การรับรู้ถึงทิศทางการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน โดยทุกคนได้แสดงความคิดเห็นมีการระดมความคิดร่วมกัน

5) ผู้บริหาร คณะครูควรบรรจุกิจกรรมการดำเนินงานศูนย์ฯในหลักสูตรของสถานศึกษา และสอดแทรกหลักสูตรของอาชีพและประเมินในแต่ละท้องถิ่น นำสู่การปฏิบัติ สู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คณะครูได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทุกกลุ่มสาระ มีแผนการจัดการเรียนรู้ประจำฐาน มีการถอดบทเรียนประจำฐานการเรียนรู้

6) ผู้บริหาร คณะครูมีการบรรจุโครงการที่เกี่ยวข้องในหลักสูตรของสถานศึกษา มีโครงการกิจกรรมรองรับที่มีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน บูรณาการและส่งเสริมอาชีพในท้องถิ่น สร้างจุดขายในท้องถิ่นของตนเอง(Soft Power) มีความเป็นอัตลักษณ์ให้เป็นเชิงประจักษ์ ชัดเจน สร้างเครือข่ายด้านการเรียนรู้ เช่น นำวิทยากรในท้องถิ่น ปรากฏในด้านต่างๆ มาให้ความรู้

7) กิจกรรมต้องเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน นำสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน งานต้องไม่กระจาย มีการบูรณาการทุกภาคส่วน การสานต่องานเป็นสิ่งสำคัญต้องมีความต่อเนื่องจึงจะเกิดเหมาะสม ความเป็นประโยชน์จากศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง(ศร.)

8) นักเรียนแกนนำและครูแกนนำเกิดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน รู้และเข้าใจ แนวปฏิบัติในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยที่บุคคลดังกล่าวรู้แล้วจะส่งผลอย่างไร

9) โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคมมีความเป็นไปได้สูงที่จะศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนได้เนื่องจากโรงเรียนมีเครือข่ายและความร่วมมือกับชุมชนเป็นอย่างดีเพราะโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนอยู่แล้ว

10) โรงเรียนที่เป็นศูนย์ฯ นำนักเรียนไปขยายผลในกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับโรงเรียนเครือข่ายทุกอย่างต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันเกิดผลจริงและนำสู่ความยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในครั้งถัดไป

1) ควรนำแนวทางการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม ไปทดลองใช้และประเมินความสำเร็จที่ได้

2) ควรจัดทำแผนพัฒนาหรือกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาตามแนวทางการยกระดับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม

เอกสารอ้างอิง

คู่มือการประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2565). กองส่งเสริมและพัฒนาการบริหารการศึกษาในภูมิภาคสำนักงาน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการกระทรวงศึกษาธิการ

รายงานการประเมินตนเองประจำปีการศึกษา. (2565). ของโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม

เพชรสุภัค กิจสกุล, พิภพ วังเงินและ ทนง ทองภูเบศร์. (2566). การพัฒนานวัตกรรมการบริหารการศึกษาใน

ยุคดิจิทัล. วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการ, 11(2): 147-158.